

การพัฒนาโภคетความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของเอกสารลักษณ์แห่งตน และค่านิยมในการเลือกคนเพื่อน
ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิมลวรรณ โนรินทร์

วิทยานิพนธ์นี้ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีวิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

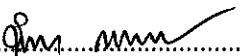
เมษายน 2549

ISBN 974-502-727-8

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ วิมลวรรณ โมรินทร์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีวิจัยการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
บูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

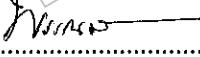
.....
.....ประธาน

(ดร. สุชาดา กรเพชรปานี)

.....
.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว. สมพร สุทธันย์)

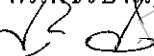
คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....
.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร. พรมราย ทรัพยประภา)

.....
.....กรรมการ

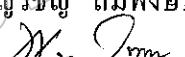
(ดร. สุชาดา กรเพชรปานี)

.....
.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว. สมพร สุทธันย์)

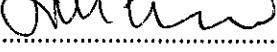
.....
.....กรรมการ

(ดร. เจริญวิชญ์ สมพงษ์ธรรม)

.....
.....กรรมการ

(ดร. พัชรี วงศ์เกษม)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีวิจัยการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
บูรพา

.....
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)

วันที่.....๑.....เดือน./มกราคม.....พ.ศ. 2549

ประกาศคุณปักการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยศีลเนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษา และช่วยแนะนำแก่ไปข้อบกพร่องต่าง ๆ อ้างด้วยจาก ดร. สุชาดา กรเพชรปานี ซึ่งเป็นประธานกรรมการ
ควบคุมวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว. สมพร สุทัคโนย กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการ^{จัดทำ} ทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณราย ทรัพย์ประภา ดร. พัชรี วงศ์เกغم
และ ดร. เจริญวิชญ์ สมพงษ์ธรรม คณะกรรมการสอบปากเปล่า ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการ
ปรับปรุงแก้ไข จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิท่านดังปรากฏชื่อในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ที่ได้ให้ความ
กรุณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์
ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. ดวงเดือน พันธุ์มนวนิว ที่ได้กรุณาให้คำนวณเพื่อให้ประกอบการทำ
วิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ขอขอบคุณ คุณเวรากี เวทวงศ์ ที่กรุณาให้ความ
ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสถิติในการวิจัย ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ โรงเรียน คณะครุ
และนักเรียนทุกโรงเรียนดังปรากฏชื่อในวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้การสนับสนุนในการศึกษาเล่าเรียน และให้กำลังใจ
แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ขอบคุณใจน่อง ๆ ทั้งสองที่เป็นกำลังใจ และช่วยเหลือจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
สำเร็จ สุดท้ายผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อน ๆ สาขาเทคโนโลยีวิจัยการศึกษา เพื่อนร่วมงาน ตลอดจน
ผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่มีได้อ่านมาในที่นี้ ที่เคยช่วยเหลือ เป็นใจ และเป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา

วิมลวรรณ โนรินทร์

43921876: สาขาวิชา: เทคโนโลยีวิจัยการศึกษา: วท.ม. (เทคโนโลยีวิจัยการศึกษา)

คำสำคัญ: เอกลักษณ์แห่งตน/ ค่านิยม/ การเลือกคนเพื่อน/ โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

วิมลวรรณ ไมรินทร์: การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของเอกลักษณ์แห่งตน และค่านิยมในการเลือกคนเพื่อน ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย (A DEVELOPMENT OF CAUSAL RELATIONSHIP MODEL OF EGO IDENTITY AND VALUES IN PEER GROUP SELECTION OF UPPER SECONDARY SCHOOL STUDENTS) อาจารย์ผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์: สุชาดา กรเพชรปานี, Ph.D., ม.ร.ว. สมพร สุทธานีป, กศ.ด. 162 หน้า. ปี พ.ศ. 2548.

ISBN 974-502-727-8

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของเอกลักษณ์แห่งตน และค่านิยมในการเลือกคนเพื่อนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6) ของโรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2547 จำนวน 500 คน ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วยตัวแปรแฟรง 6 ตัวแปร ได้แก่ ความสามารถในการปรับตัว การอบรมเดี่ยวๆ สภาพแวดล้อมในโรงเรียน สัมพันธภาพในครอบครัว เอกลักษณ์แห่งตน และค่านิยมในการเลือกคนเพื่อน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด และแบบวัด จำนวน 4 ชุด การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม SPSS ในการหาค่าสถิติพื้นฐาน และใช้โปรแกรมลิสเรล (LISREL 8.52) ในการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

ผลการวิจัยแสดงว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของเอกลักษณ์แห่งตน และค่านิยมในการเลือกคนเพื่อนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ปรับเป็นโมเดลทางเลือก มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่า ไค-สแควร์ เท่ากับ 49.09 ท่องค่าอิสระเท่ากับ 84 ค่า ρ เท่ากับ 1.00 ดัชนี GFI เท่ากับ 0.99 ดัชนี AGFI เท่ากับ 0.98 ดัชนี CFI เท่ากับ 1.00 ค่า SRMR เท่ากับ 0.018 และค่า RMSEA เท่ากับ 0.00 ตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของเอกลักษณ์แห่งตน ได้ร้อยละ 61 และสามารถอธิบายความแปรปรวนของค่านิยมในการเลือกคนเพื่อน ได้ร้อยละ 54 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อเอกลักษณ์แห่งตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ความสามารถในการปรับตัว การอบรมเดี่ยวๆ และสัมพันธภาพในครอบครัว ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อค่านิยมในการเลือกคนเพื่อนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การอบรมเดี่ยวๆ ความสามารถในการปรับตัว สภาพแวดล้อมในโรงเรียน และเอกลักษณ์แห่งตน

43921876: MAJOR: EDUCATIONAL RESEARCH TECHNOLOGY; M.Sc.

(EDUCATIONAL RESEARCH TECHNOLOGY)

KEYWORDS: EGO IDENTITY/ VALUES/ PEER GROUP SELECTION/ CAUSAL
RELATIONSHIP MODEL

WIMONWAN MORIN: A DEVELOPMENT OF CAUSAL RELATIONSHIP
MODEL OF EGO IDENTITY AND VALUES IN PEER GROUP SELECTION OF UPPER
SECONDARY SCHOOL STUDENTS. THESIS ADVISORS: SUCHADA KORNPETPANEE,
Ph.D., M.R. SOMPORN SUTASANEE, Ed.D. 162 P. 2005. ISBN 974-502-727-8

The purpose of this research was to develop and validate a causal relationship model of ego identity and values in peer group selection of upper secondary school students. The sample consisted of 500 grade ten to twelve students in schools under the Office of Basic Education Commission, in the academic year 2004. The model involved six latent variables: adjustment, child rearing practice, school environment, family relations, ego identity, and values in peer group selection. Research instruments included two sets of questionnaires with four scales. Data were analyzed by SPSS to obtain basic descriptive statistics, and by employing LISREL 8.52 for model validation.

It was found that the adjusted model was consistent with the empirical data. Goodness of fit measurement was found to be: chi – square = 49.09, df = 84, p = 1.00, GFI = 0.99, AGFI = 0.98, CFI = 1.00, SRMR = 0.018 and RMSEA = 0.00. The variables in the model accounted for 61 percent of the variance in ego identity and 54 percent of the variance in values in peer group selection. Variables with a statistically significant direct effect on ego identity were adjustment, child rearing practice, and family relations. Variables with a statistically significant direct effect on values in peer group selection were child rearing practice, adjustment, school environment and ego identity.

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	หน้า ๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๒
สารบัญ.....	๓
สารบัญตาราง.....	๔
สารบัญภาพ.....	๕
บทที่	
1 บทนำ.....	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	๓
สมมติฐานของการวิจัย.....	๓
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	๖
ขอบเขตของการวิจัย.....	๖
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	๗
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๑๐
ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับเอกสารลักษณ์แห่งตน.....	๑๐
ตอนที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ส่งผลต่อเอกสารลักษณ์แห่งตน.....	๑๖
ตอนที่ 3 ทฤษฎี และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมในการเลือกคนเพื่อน.....	๒๘
ตอนที่ 4 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลของเอกสารลักษณ์แห่งตนต่อค่านิยมในการเลือกคนเพื่อน.....	๓๗
ตอนที่ 5 ลักษณะของโนเมเดลลิติสเรล.....	๔๒
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	๕๔
ขั้นตอนการพัฒนาโนเมเดล.....	๕๔
ขั้นตอนการตรวจสอบความสอดคล้องของโนเมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์.....	๕๔
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	๕๕
ตัวแปรในการวิจัย.....	๕๗

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน.....	69
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการศึกษาโดยเดลตามความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของเอกลักษณ์แห่งตน และค่านิยมในการเลือกคนเพื่อนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	73
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ห้องคปะกอบเชิงยืนยัน เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลการรัดตัวแปรแฟรง และการสร้างสเกลของคปะกอบ.....	77
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของเอกลักษณ์แห่งตน และค่านิยมในการเลือกคนเพื่อนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย...	81
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	93
สรุปผลการวิจัย.....	93
อภิปรายผลการวิจัย.....	98
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	104
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	105
บรรณานุกรม.....	107
ภาคผนวก.....	114
ภาคผนวก ก รายชื่อ โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย และการหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	115
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย.....	117
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	119
ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของเอกลักษณ์แห่งตน และค่านิยมในการเลือกคนเพื่อน ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	133
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย และหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย..	159

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ประวัติของผู้วิจัย.....	162

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 คุณลักษณะของเพื่อนที่นักเรียนปรารถนา.....	33
2 แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุของเอกสารลักษณ์แห่งตนและค่านิยมในการเลือกคนเพื่อน.....	39
3 รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาด โรงเรียน และระดับชั้นเรียน.....	56
4 โครงสร้างเนื้อหาของแบบวัดความสามารถในการปรับตัว.....	58
5 โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามสภาพแวดล้อมในโรงเรียน.....	59
6 โครงสร้างเนื้อหาของแบบวัดสัมพันธภาพในครอบครัว.....	59
7 โครงสร้างเนื้อหาของแบบวัดค่านิยมในการเลือกคนเพื่อน.....	60
8 โครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามการอบรมเดียงดู.....	61
9 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม และแบบวัดที่ใช้ในการวิจัย.....	63
10 จำนวนและร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกตามลักษณะต่างๆ	69
11 ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจาย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โถงของตัวแปรสังเกตได้	71
12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของเอกสารลักษณ์แห่งตน และค่านิยมในการเลือกคนเพื่อนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	74
13 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดความสามารถในการปรับตัว	78
14 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ..	79
15 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของสัมพันธภาพในครอบครัว	80
16 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของค่านิยมในการเลือกคนเพื่อน.....	81
17 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของเอกสารลักษณ์แห่งตนและค่านิยมในการเลือกคนเพื่อนตาม โมเดลสมมติฐาน.....	83
18 เมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฟรงของตัวแปรในโมเดลสมมติฐาน	84
19 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของเอกสารลักษณ์แห่งตนและค่านิยมในการเลือกคนเพื่อนในโมเดลที่ปรับเป็นโมเดลทางเลือก.....	88

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
20 เมทริกซ์สัมประสิทธิ์สัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฟรงของตัวแปรในโมเดลที่ปรับเป็นโมเดลทางเลือก.....	89
21 ผลการเปรียบเทียบค่าสถิติiko-สแควร์สอดแทรกระหว่าง โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของเอกลักษณ์แห่งตน และค่านิยมในการเลือกคบเพื่อนตามสมมติฐาน และ โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของเอกลักษณ์แห่งตน และค่านิยมในการเลือกคบเพื่อนที่ปรับเป็นโมเดลทางเลือก.....	91

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 ไม่เดลสมมติฐานความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของเอกลักษณ์แห่งตนและค่านิยมในการเลือกคนเพื่อนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	5
2 สถานภาพ 4 แบบของเอกลักษณ์แห่งตน.....	15
3 ไม่เดลสมมติฐานความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของเอกลักษณ์แห่งตนและค่านิยมในการเลือกคนเพื่อน ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	41
4 ไม่เดลการวัด (Measurement Model) และ ไม่เดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model).....	44
5 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ไม่เดลการวัดความสามารถในการปรับตัว.....	77
6 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ไม่เดลการวัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน.....	78
7 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ไม่เดลการวัดสัมพันธภาพในครอบครัว.....	79
8 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ไม่เดลการวัดค่านิยม ใน การเลือกคนเพื่อน.....	80
9 ผลการวิเคราะห์ไม่เดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของเอกลักษณ์แห่งตนและค่านิยมในการเลือกคนเพื่อนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายตามสมมติฐาน.....	82
10 ผลการวิเคราะห์ไม่เดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของเอกลักษณ์แห่งตนและค่านิยมในการเลือกคนเพื่อนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ปรับเป็นไม่เดลทางเลือก.....	87